

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoală —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Causele scumpetei

IV.

A constata un rău fără a arăta în acelaș timp și mijloacele de îndreptare, constituie o artă de tot neînsemnată. Așa și constatările noastre de până aci numai atunci ar putea să aibă un preț, când am fi putut arăta și modul de înlăturare a scăderilor sus atinse.

Este departe de noi gândul de a ridica bănueli, de a face acuse, ori de a detrage cuiva măcar un dram din buna credință și bunele intențiuni. Dar cugetul curat de a fi folositori neamului, și datorită de observatori desinteresați ne face să atragem atențiunea celor în drept asupra unor nevoi, cari reclamă grabnică lecuire, ca să nu ajungă în cangrenă ucigătoare, și să arătăm și unele leacuri radicale și sigure, cari se pot reasuma în următoarele:

1. Să se facă posibilă, prin toate mijloacele ce ne stau la dispoziție, o afluență de articoli comerciali cât mai numeroși și în piață și în prăvălii prin deplină libertate a comerțului și concurenței, prin desființarea sistemului de permisuri de tot soiul, prin știrpirea speculațiunii cu îngrămădirea la mărfuri ascunse, prin desființarea monopolurilor acordate direct sau indirect, tacit sau deschis unor anumite întreprinderi și persoane privilegiate și prin înlăturarea și eftinirea transporturilor.

Să se potențeze producțiunea de tot soiul, care e adevărata creare de valori, și să se reducă prețurile tuturor articulelor eșiți din întreprinderile statului.

3. Să se pună capăt sistemului de samsarlăc și poftei de îmbogățire prin controlarea ocupațiunilor, și prin împedecarea trecerii ușoare dela o carieră la alta, și mai ales în administrațiuni publice a celor nechemăți și aplicați în alte cariere sigure și stabile.

4. Să se facă un control oficial sever al averilor private și institutelor câștigate în timpul războiului, dar mai ales dela 1 Noembrie 1918 încoace, și să se confiscă fără cruțare tot ce se va găsi adunat nejustificat peste economia normală, iar averile confiscate să se folosească la acoperirea datoriilor statului și la despăgubirea celor nenorociți prin războiu.

5. Poliția să supravegheze cu cea mai mare vigilență piețele și prăvăliile, și ori ce prețuri exagerate și neorânduiele ivite să le reprime cu cea mai mare asprime.

6. Să se revizuiască toate cazurile de permisuri acordate și să se stabilească

răspunderile pentru eventualele abuzuri constatate.

7. Să se curețe administrațiunea de nepotism, clicării, hatăruri personale, considerațiuni de partid și prietenie, ba chiar și de confesionalism și să se introducă cea mai severă corectitudine și imparțialitate.

8. Să se introducă gratuitatea în funcțiunile superioare de stat politice, datori fiind conducătorii politici a jertfi pentru stat, și a nu râvni la beneficii materiale pentru împlinirea celei mai înalte datorii cetățenești; căci această jertfă este mai mică, ca cea adusă de soldat pe câmpul de luptă, care o plătește cel mai umil cetățean cu viața chiar fără nici o remunerațiune.

9. Să se reia cât mai îngrabă legăturile comerciale internaționale pentru înlăturarea importului și exportului.

10. Să se împedecă lățirea ideilor socialiste marxiste, prin cari se tinde la reducerea prestațiunilor în muncă și la sporirea disproporțională a salarelor în mod nemeritat.

11. Să se creeze o ligă a consumatorilor pentru contrabalansarea urcării nejustificate de prețuri prin renunțarea la cumpărări și boicotarea speculatorilor fără inimă.

12. În sfârșit mai amintim încă o chestiune trecută neobservată de oficialitatea dela noi, dar care e de cel mai vital interes, și care trebuie repede rezolvată. Este raportul de valoare dintre leu și coroană fixat arbitrar cu 1 : 2, așa încât prin aceasta prețurile la noi s'au urcat la dublu și mai mult, iar averile noastre au scăzut la jumătate față de cele din regat, pe câtă vreme raportul de valută din afară nu justifică această păgubire cu sută la sută a Ardelenilor.

Valuta trebuie regulată în timpul cel mai scurt, căci la caz contrar ajungem la catastrofă financiară. Remediul cel mai bun ar fi schimbarea valutei, dacă nu se poate unifica și egala valoarea leului cu a coroanei.

Aplicate aceste mijloace cu energie și pricepere în scurtă vreme vom vedea disparând scumpetea insuportabilă și nu vom lăsa să se întroniseze și la noi sistemul nenorocit preconizat de ucigătorul de naționalități Tisza Coloman, căruia îi trebuiau spre acest scop numai funcționari, cu cari la ori ce moment să poată înfunda pușcăriile. Geniul bun al neamului nostru românesc să feriască România Mare de desastrul legat inomis de neglijarea remediilor expuse mai sus, care s'a răs-

bunat amar asupra țărilor conduse prin immoralitate și minciună, prin intoleranță și violență, prin desconsiderarea legilor naturale și positive, prin poftă de căpățuire și înălțare deșartă.

Unificarea organizației noastre bisericesti

De: Dr. Gheorghe Comșa

Șaguna zice cu privire la alegerea preoților și diaconilor că «reprezentanții poporului unei parohii se adună într'un sinod parohial sub prezidenția protopresbiterului concernent, pe lângă observarea celor prescise pentru asemenea sinod din partea sinodului eparhial și după consultări avute purced la alegere, și după ce o au finit, protocolul sinodului dimpreună cu actul alegerii se predă protopresbiterului președinte, care-l transpune Consistorului eparhial și acesta cenzurează actul sinodului și însușirile alesului, și aflând că sinodul parohial s'a ținut potrivit presciselor previgente și alesul posedă calitățile recerute pentru preot sau diacon, subșterne episcopului eparhial tot actul spre finală deciziune. Episcopul încă găsind că toate s'au lucrat după cuvîntă și prezentatul posedă calitățile necesare, denumește de preot sau diacon pe cel ales».¹

Iată dară cum apără Șaguna drepturile episcopilor. Acelaș drept îl apără și când e vorba de alegerea protopopilor.

Ușor ar putea zice oarecine, că totuș dacă s'au observat prescisele alegerii, episcopul e îndatorat a confirma alegerea, întrucât alesul este o persoană, care întrunește toate condițiile. Acestei observări nu-i stă nimic la bază, fiindcă o procedură contrară a episcopului ar duce la absolutism ierarhic, iar de acesta biserică noastră trebuie să se păzească și în genere oricare biserică, dacă voiește să fie tare în lupta ce o așteaptă în fața curentelor potrivnice de diferită natură.

Episcopii au să țină seama de poziția lor și abuzurile vor fi sdrobite. Precum în primele comunități creștine drepturile apostolilor nu erau egale cu ale credincioșilor, nu sunt și nu pot să fie nici ale episcopilor egale cu ale credincioșilor. Chiar și teologul protestant Harnak² recunoaște, că apostolii aveau drepturi deosebite.

¹ Șaguna: Compediu de dreptul canonic p. 263.

² Adolf-Harnack: Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechtes in den zwei ersten Jahrhunderten. Leipzig 1910 p. 14.

Canoanele prevăd, ca atât clericii cât și laicii să se subordoneze jurisdicțiunii episcopice. Așa canonul VIII. al sinodului 4 ecumenic zice: Clericii caselor sărăcești — orfanotrofii — ori ai mănăstirilor să rămână sub jurisdicțiunea episcopilor celor ce sunt în fiecare cetate, după tradițiunea Sfinților părinți și nu cu obrăznicie să se desfrâneze în contra episcopului lor. Iar ceice vor îndrăzni a răsturna astfel de constituțiune, și nu se vor supune episcopului lor, de vor fi clerici, să-i supună pedepselor canonice, iar de vor fi monachi sau *mireni*, să fie segregati.

Canonul 37 apostolesc, al 5-lea al I. sinod ecumenic, 19-lea al sinodului IV ecumenic și 20-lea al sinodului local din Laodicea demandă a se ținea de două ori pe an sinoade episcopice în chestii bisericicești și pentru deslegarea diferitelor cauze de controversă. Dacă aceste sinoade sunt conștii de chemarea lor încă vor găsi toate modalitățile, ca să și țină poziția garantată prin canoane. În cazul acesta o laicizare este imposibilă.

La locul corăspunzător voi arăta întrucât garantează Statutul organic menținerea neștirbită a drepturilor episcopale. Înainte de aceasta voi expune sumar părerea unui canonist sârb relativ la laicizarea bisericii sârbești din fosta Austrie. Fac lucrul acesta, fiindcă e vorba de o chestiune interesantă — laicizarea bisericii — și acel canonist face pomenire și de mitropolitul Șaguna, asupra căruia se emite o critică severă am putea zice necuviincioasă. E vorba de Dr. Radic, care în scrierea sa: «Die Verfassung der orthodox-kath. Kirche» susține, că episcopatul sârbesc a avut greșala permanentă de a avea față de stat rolul unui reprezentant lumesc al celor de o credință și sânge de sub jurisdicțiunea lor. Și nu a despărțit precis interesele lumești ale acestora de cele bisericicești, ci le-a indentificat.¹

(Va urma).

GÂNDURI.

Invidioșii mor, dar invidia nu pier.

Mincinosul trebuie să aibă o bună memorie.

Și găina oarbă găsește câte-un grăunte.

¹ Radic: p. 88 și urm.

Nr. 13463/1919.

Notă oficială

Consiliul Dirigent Român, Resortul cultelor și al instrucțiunii publice face cunoscut, că în urma intervenției făcute din partea acestui resort, Comandamentul trupelor din Transilvania a dat ordin trupelor și serviciilor acestui comandament pentru demobilizarea de îndată a tuturor profesorilor, învățătorilor și studenților.

Sibiu, la 15 Septemvrie, 1919.

Șeful resortului.

Cuvântarea

protopopului Nicolae Borzea la reorganizarea clubului român din Făgăraș

Iubiți Frați!

După frumoasele vorbiri înțelepte pline de sfaturi, dați-mi voie și mie ca unui dintre cei mai vechi membri ai clubului național din acest comitat a descoperi o pagină din trecutul Țării Oltului.

Rară bucurie avem astăzi, când de prima dată — în aceasta sală a comitatului — se întrunesc *Oltenii* băstinași pentru reorganizarea clubului național existent în vederea alegerilor pentru cameră și senat — dar nu pentru Ungaria căzută și sdrobotită și Budapesta afurisită, ci pentru România Mare pentru București.

Rară bucurie, că *dușmanii milenari* au căzut și mândra Țara Oltului a câștigat ce a pierdut, că astăzi poate da mâna, cu iubiții frați preste făloșii Carpați — o dorință ferbinte de multe veacuri acum deplin realizată.

Rasboiul mondial, în care Regatul român a jertfit tot ce a avut mai scump și lucruri peste fire — când zidul de oțel german l-a spart, pe germani i-a îngropat, la Mărăști și Mărășești — a adus cu sine unirea tuturor românilor, sub sceptrul Gloriosului rege *Ferdinand*, așa și Țara Oltului în legătură cu mama România ca pe timpul lui Mircea și Mihaiu. Poetic va descrie aceasta țărișoară iubitul Goga — acest pământ draguț românesc — aceasta grădină de raiu, vara desmerdată, de apa cristalină și recoroasă a munților — iarna împodobită cu o diademă de diamante strălucitoare pe culmea Carpaților locuită de cel mai curat popor român, sănătos harnic și vânjos — precum zice cântecul: «că sub țărături-ți răpoși», «cresc oltenii cei vânjoși». — Aceasta unire a tuturor romanilor a fost consfințită în marea adunare dela Alba-Iulia și acum se continuă cu perfecționarea aceluia act de conțopire fără condițiuni în România Mare. Țara noastră iubiți frați olteni, s'a numit Tera Blahorum — pentrucă numai curății români cuprindeă — nu erau streini în ea. În această țărișoară numită și Țara lui Radu Negru Vodă

păstrau români organizațiunea lor proprie din străvechi timpuri — dela Romani și Daci — aveă instituția de 12 jurați — cari în cetatea vehe a Făgărașul aduceă judecați.

Puterea maghiară numai mai târziu se întinde pe Olt la vale — secui, sprijinți de guvernele maghiare a ocupa toate slujbele.

Lovitura cea mare puternică, în acesta Țărișoară, a dat-o asupra acestui popor compact român ortodox, *statul catolic papistaș* — care numind legea română de șismatică a osândit-o la moarte în Ungaria. — *Semnele și uneltele osândirei* se văd și astăzi în capela castelului vechiu din Făgăraș — Vergura de fer fecioara din castel — o mașină infernală — care sdrobise pe șismaticii români și sdrobiți cădeau în abis. Nu e de mirat că Radu Negru a trebuit să cedeze acestor persecuții infernale catolice papiste și să treacă munții la Câmpulung. — Aceste persecuțiuni au avut efectul la a. 1700 când masa compactă a ortodoxismului românesc a fost spartă și în Țara Oltului și când s'a ruinat toate mănăstirile și s'a luat dela ortodoxi toate bisericile de peatră cu inscripția vovezilor români. Toate aceste au dispărut ca un vis și Țara Oltului cu poporul român ortodox de 75% cu bucurie întră astăzi în România Mare.

Am susținut la început că până bine de curând — s'a păstrat la noi instituția străveche românească de 12 jurați olteni cari aduceau judecate în cetatea Făgărașului. — În locul acestei instituțiuni după revoluțiunea din 1848 și după absolutismul austriac, s'a introdus la început constituțiunea nefalsificată și în Țara Oltului și eră frumoasă instituirea aleșilor țaranilor fruntași în portul oltenes la ședințe — *Oltenii stau bine, erau bogăți*. — Statul maghiar nu făcuse nici comasarea nici segregarea. În 24 de cercuri de alegere toți aleșii erau români, preoți, învățătorii, fruntașii satelor în număr de 86 — numai între viriliști erau și streini. — Dela 1881 până la 1905 încep luptele pentru alegeri în congregație. Incepe corupția încep baionetele jandarmilor — și preoții, învățătorii și fruntașii olteni au fost scoși. Föispanul obligă pe notarii români sub amenințare de suspendare — ca să fie aleși în congregație — și toate luptele purtate în comitat și protestele făcute, erau zadarnice. — Congregația comitatului numai era expresie locuitorilor băstinași români — *ci o adunătură de slujbași străini* denumiți de föispanul. Așa s'a sălășluit în Țara Olului domnia nedreptății și a teroarei în întreg comitatul. Decretându-se activitatea în conferința națională au intrat și oltenii în luptele electorale pentru dieta țării. — Am fost osândiți a lupta unul contra altuia fii acestui neam românesc — catolicii contra ortodoxilor — ca să țină cu stăpânirea ungurească notarii și primarii erau obligați a duce cu ei și pe țărani. Stimatul nostru poet Goga în insprația sa în piesa *Notariul* — arată pe notariul cu pintiuni ungurești, ear socrul notarului, român adevărat credincios — Borza ne mai putând suferi pe ginerile său când a călcat cu pintenii în picioare icoana sfântului

FOIȘOARA

Refugiații Ardealului

— Scrisori din pribegie —

de Dr. Ioan Matelu.

(Urmare)

Ne-am îndreptat spre biserică, dar aici troparele noastre răsuna în limbă străină. Și atunci am văzut ce putere tainică este limba în care crescusem. Prin bunăvoința preotului rusec, am dobândit puțința să ascultăm odată pe săptămână slujba românească. Cea dintâi Vineri în 18 August cu trei preoți. A fost una din zilele luminate ale pribegiei noastre.

Pierdusem totul și în pustiul sărac ce ne înconjură, biserică ne rămăsese singura mângâiere sufletească. De acea ruga dela altar ni se părea mai sfântă, iar cântările ce se înălțau duioase dela strană aveau acum o dulceață nemărginită. Ne vedeam pe o clipă în bisericile noastre din Ardeal, cu lumânările de ceară înaintea vechilor icoane sfinte, unde de-atâtea ori ne-am închinat cu evlavie și ne-am plecat genunchele spre rugăciune fierbinte, cerând celui de sus

ocrotirea neamului nostru. În cuprinsul lor tă-mâiat au găsit scăpare nădejile noastre și s'au întărit credința asuprașilor în sosirea izbăvirii. Chipul lor îl vedeam acum limpede și iubirea pentru ele ne covârșia sufletele înduioșate.

Când ne vom întoarce iarăș la altarele voastre mântuitoare?

Dar bucuria acestor ciasuri de liturghie n'o stmțeam numai noi, ci ea se răsfrângea și asupra Moldovenilor, cari niciodată n'au putut auzi cuvântul lui Dumnezeu în limba lor. La început le venea neobicinuit să asculte slujbă românească, dar treptat inima lor se încălziă tot mai mult de farmecul nou ce se răspândia în biserică prin limba strămoșească. Fețele li se lumina, ochii le străluciau în lacrimi și cruci adânci de mulțumire, mișcau trupurile lor înfiorate.

Vor rămâneă multă vreme în amintirea noastră, clipele mișcătoare dela aceste slujbe, pe cari Moldovencele evlavioase le sorbiau c'o fericire cerească.

Suspinele ce ieșiau în răstimpuri din inimile lor, zugrăviau toată dragostea aprinsă ce sălășliuă în acești frați, aproape pierduți, pentru

limba noastră.

Ce minuni ar face biserică și școala românească în mijlocul lor! Ar fi cea mai mare binefacere din câte li s'ar putea dăru. Noi avem nădejde, că partidul național din Basarabia se gândește la ei cu toată stăruința, spre a-i scoate din primejdia înstrăinării desăvârșite.

Abia înoți sufletește prin aceste ceasuri de slujbă, începeau pentru noi iarăș zilele de neschimbată morocăneală.

Pribegii se adunau în fiecare zi la magazia înnegrită din mijlocul satului. Răzimați în bătele lor de salcă ori grămădiți pe prispa de scânduri corojite, ei să frământau în gânduri negre, în-trebau de mersul răsoiului asupra căruia nu mai știau nimic în lipsă de gazete românești; doar slovenirile din rusește ale păr. Rudiciuc ori ale sudentului Piteiu de ne mai dau câte-o știre nelămurită. Incolo sbuciumări dureroase într'o grozavă desorintare. Toți căutau să afle unde și în ce chip vor petrece iarna. care-i amenința cu umbrele ei negre de moarte.

(Va urma).

Nicolae — *l a sugrumat și a scăpat satul* de un român maghiaron.

Aceasta piesă a Dlui Goga a fost cofiscată dar cred că cei mai mulți veți fi cetit-o. — Cuprinde trista realitate din alte ținuturi — și unele sate din Țara Oltului, au mers prea departe cu răsbunarea — față de slujbașii notari români, în timpul din urmă. Și dâșii sunt acum trup din trupul nostru și sânge din sângele nostru. Toate acestea au fost un vis trecător și astăzi ne bucurăm — că a sosit ziua de răsplată și când eram în cea mai mare primejdie de nimicire a școalelor cu zona culturală — când cioclii erau să ne îngroape — Francezii sunt aproape și cioclii cad în groape — «De săpi groapa altuia singur te prăvali în ea» — destul că bucuria noastră a Oltenilor astăzi este mai mare ca ori și când — fiindcă clubul nostru român din acest comitat, care datează dela înființarea partidului național, compus din *preoți, învățători și popor*, a îndeplinit și ținut conștiința națională deșteaptă prin luptele purtate, și constat că totdeauna a stat în legătură cu comitetul central al partidului național român și ștă și acuma — drept aceea salutăm cu drag în mijlocul nostru pe esmișii acestui comitet central pe dnii director Lăpădat și poetul Goga — și vom sta în ajutor cu tot sufletul pentru desăvârșirea actului pentru care a fost esmișii — în vederea alegerilor de deputat și senatori pentru România Mare în București. Să trăiască.

Nicolae Borsea
protopop.

Daruri la biserică

Parohienii de mai jos la îndemnul păstoriilor lor sufletești și în urma sentimentelor lor religioase au dăruit s. noastre biserici următoarele sume:

1. Zachei Zărnescu	Cor. 100—
2. Alexe Sporea	„ 100—
3. N. N.	„ 100—
4. N. N.	„ 200—
5. Nicolae Söci	„ 200—
6. Alexe Tohănean	„ 200—
7. Văd. Maria Tohănean	„ 100—
8. Constantin Muntean	„ 200—
9. Ioan Muscalu	„ 200—
10. Paraschiva Bularca	„ 100—
11. Văd. Ana V. Lungu	„ 100—
12. Văd. Reveica Borician	„ 200—
13. Văd. Maria Tohănean	„ 100—
14. George Șerban	„ 200—
15. Văd. Dița Muntean	„ 100—
16. George Cristea	„ 100—
17. Cozma Florea	„ 200—
18. Nicodim Gociman	„ 100—
19. Văd. Ioan N. Baci	„ 200—
20. Văd. George Florea	„ 200—
21. Bali Roza	„ 60—
22. Văd. Nicodim Muntean	„ 200—
23. Văd. Marina Bularca	„ 100—
24. Văd. Marina G. Muntean	„ 100—
25. Văd. Paraschiva Gociman	„ 100—
26. George Neagoviciu Negoescu paroh	„ 100—
27. George Timar	„ 100—
28. Văd. Reveica Mazăre	„ 100—
29. George Borician	„ 100—
30. Văd. Maria Baci	„ 100—
31. Nicolae Todoran	„ 200—
32. Văd. Elisaveta Popica	„ 100—
33. George Popica	„ 200—
34. Văd. Ana Cj. Popica	„ 100—
35. Ioan Moroianu	„ 200—
36. Văd. Maria Vas. Nițu	„ 100—
37. Ioan Nițu	„ 200—
38. Ioan Baci	„ 200—
39. Ioan Sporea	„ 200—
40. Ioan Ola	„ 100—
41. Ioan N. Bobeș	„ 100—
42. Ioan Florea	„ 200—
43. Văd. Constantin Coman	„ 200—
44. Văd. Paraschiva Zărnescu	„ 100—
45. Maria Borician	„ 200—
46. Marina Mihai Borician	„ 100—
47. George Borician	„ 200—
48. Efrosina și Ioan Gabor	„ 100—
49. Văd. Angliada Hermenean	Cor. 100—

Acestor credincioși le aduc și pe calea aceasta mulțumită în numele comitetului parohial. Intorsura Buzăului la 5/IX 1919.

George Cerbu
capelan.

Dela Asociația clerului

A v i z

Aducem la cunoștința onor. frați preoți, membrii ai Asociației «Andrei Șaguna» a clerului mitropoliei noastre, că în zilele de 16, 17 și 18 Septembrie st. v. a. c. se va ține în București o mare adunare a preoțimei române, chemată să-și spună cuvântul în chestiunile bisericesti ridicate la suprafață prin înfăptuirea unității politice-naționale a neamului nostru. E de dorit ca la acea adunare să participe cât mai mulți preoți din mitropolia noastră, pentru ca să luăm contact direct cu venerabila preoțime din vechiul regat, cu care împreună de aici înainte vom lucra în ogorul aceleiași biserici ortodoxe române unificate.

On. membrii ai Asociației «Andrei Șaguna» a clerului nostru, cari doresc să iee parte la acea adunare, sunt rugați să se anunțe comitetului central, la adresa secretarului general: *Dr. Nicolae Bălan, Sibiu, str. Reissenfels Nr. 11.* Plecarea va fi Sâmbătă în 14/27 Septembrie (Înălțarea S. Cruci) după amiaza, din Sibiu. Pe seama participanților se vor exopera prețuri reduse pe căile ferate.

Sibiu, la 1/14 Septembrie, 1919.

Dr. Vasile Saftu
președinte.

Dr. Nicolae Bălan
secretar.

Știrile zilei

Personal. Domnul Octavian Goga, membru în Consiliul Dirigent Român fiind chemat de urgență la București, a plecat Marți dimineața, în 3/16 Septembrie, a. c.

Biserica sfintei Sofii. Renumita biserică a sfintei Sofii din Constantinopole, monumentală zidire a împăratului Iustinian, care dela 1453 a fost prefăcută în biserică turcească — Hagia Sofia — în urma războiului va ajunge earăși în mâna creștinilor. O societate creștină compusă din englezii a luat inițiativa, ca acest vechi monument al creștinismului se fie renovat în stilul original, și se se dea în mâna creștinilor.

Contractul de pace cu Austria, a fost scris Miercuri în săptămâna trecută. România a refuzat subscrierea pentru condițiunile grele ce i s'au pus.

La controlă. Sunt obligați a se prezenta la controlă bărbații născuți între anii 1872—1899 cari sunt acasă. Prezentarea se face la Magistrat. Strada Măcelarilor Nr. 2. în sala cea mare în ordinea următoare: totdeauna dela orele 7—1 dimineața anume.

Mercuri, 4/17 Sept. a. c. anii 1872—1879.

Joi, 5/18 Sept. a. c. anii 1880—1887.

Vineri 6/19. Sept. a. a. 1888—1895.

Sâmbătă 7/20 Sept. a. c. anii 1896—1899.

Cei absenți sau cei în prinoare sunt a se anunța prin cei inrudiți cu ei, căror aparțin.

Cei ce nu vor face în termen, vor fi trași la judecătoria marțială *Magistratul.*

Furt. S'au furat în Brașov suma de 25,000 de coroane în piese de lei de câte 1000 lei piesa și de câte 2000 Coroane ungurești. Asemenea libele dela băncile Albina, Vulturul din Tașnad, Bihoreana din Oradea-Mare și dela Parsimonia din Bran; un orologiu de domn cu rubin și lanț, unul de domni. În atențiunea cumpărătorilor.

Furt. S'a furat în Brașov o tabachieră de aur un cias de aur pentru domni cu lanț, un cias de aur de dame, o păreche de cercei de briliant, un inel de aur cu brilante de dame, un orologiu de dame de argint, un lanț de argint gramari, o monetă în aur de 20 coroane.

Alegere de secretar la consistoriul arhidiececan. În ședința plenară a consistoriului arhidiececan ținută luni în 2/15 Septembrie a. c. ia ales secreter în locul devenit vacant prin renunțarea fostului secretar Dr. Octavian Costea, absolventul de cursul teologic și de drepturi Dumitru Coltofeanu, până acuma arhivar la consistoriul metropolitan.

Domnul Coltofeanu este fiul fostului protopop ortodox român în secșiune și paroh în frunțașă comună Brețcu, Dumitru Coltofeanu.

Pășune de închiriat. Hotarul de 680 de jugere al bisericii ev. lut. din Noul săsesc se va da în arândă în 15/28. Septembrie a. c. în licitațiune publică ca loc de pășune de iarnă pe timpul dela începutul lui Noemvrie 1919 până la 1 Martie 1920 celui ce va da mai mult.

A se adresa comitetului bisericesc săsesc. Poșta din urmă e Roșia.

O înmormântare frumoasă. Marți în 27 August a fost înmormântată în Săsăuș vrednica preoteasă Ana Ioan Popovici în etate de 78 ani.

Serviciul a fost condus de harnicul preot Ioan Alexandru, care printr'o frumoasă vorbire a arătat vrednicia acestei femei ca mamă, soție și gospodină.

A arătat nobila ambiție a acestei mame de-a și crește copiii astfel, ca se devină folositori neamului, ceea ce i-a și succes, ica împreună cu nonogenarul său soț se și vadă pe unul General în armată română, altul preot și altul învățător-director, cari toți încunjurau sicriul vredniciei lor Mame:

Cu adevărat fericiți părinți!

După înmormântare la care a luat parte toată comuna s'a servit tradiționala pomană la care încă s'a vorbit mult despre sentimentele românești și creștinești a acestei dispărute.

Un croitor în memoria fostului său patron. Domnul *Petru Pavel*, măestru croitor în Brașov drept modest semn al recunoștinței și dragostei ce o datorește fostului său patron *Iosif Kivony*, măestru croitor, decedat în Sibiu, desinteresării căruia-i poate mulțumi starea favorabilă în care se găsește astăzi, ca croitor independent, pune temei cu 100 cor. la *«Legatul croitorului Petru Pavel»* pentru ajutorarea copiilor săraci din *Rapoltul mare* (județul Hunedoara) aplicați la meserii. Legatul să atașază la fondul Episcopul Nic. Popea pentru masa învățăcelilor meseriași. Pentru prinos aduce calde mulțumite dlui Petru Pavel, care prin jertfa sa servește ca exemplu vrednic de urmat și pentru alți meseriași, când vorba este de a-și arăta recunoștința față de măestrii cari iau instruat și educat, ținând locul părinților lor: *Vic. Tordășianu*, Președintele Reuniunii meseriașilor sibieni.

Alegere de protopop. În ședința plenară de luni 2/15 Septembrie a. c. s'a întărit de protopop al tractului Iliia parohul din Cristian de lângă Sibiu Constantin Moldovan.

Furt. S'a furat un portmoneu cu bani circa 1900 Cor. cu o notă de 1000 Cor. cu una de 100 Cor. cu 2 à 10 Cor. și 2 à 1 Cor.

Furt. S'a furat un portmoneu cu bani mărunți cam 30 de coroane, mai multe fotografii și un bilet pentru zahăr Nr. 822 dela biroul de alimentație. Eventualele descoperiri să se anunțe poliției de stat.

Prospect. Sub numirea «Corvineana» se înființează în Deva, centrul județului Hunedoara o societate anonimă pe acții, cu un capital social de 250.000 lei. Acțiunile vor fi de câte 250 lei și vor fi nominative putând fi transferate cu aprobarea Consiliului de administrație. Sediul societății este Deva. Durata societății este nelimitată. Societatea are ca scop: înființarea unei tipografii și librării românești în orașul Deva. Societatea va fi condusă de un consiliu de administrație, numămul membrilor căruia îl va stabili adunarea de constituire.

Fondatorii își reserva dreptul să-și numească pentru primul period de trei ani consiliul de administrație. Asemenea cenzorii vor fi numiți pentru primul an de cătră membrii fondatori. Subscripțiunile se primesc cu începere dela 10 Sept. 1919 până la 20 Sept. 1919 la băncile «Decebal» Deva, «Ardeleana» Orăștie, «Grănițerul» Dobra, «Crișana» Brad, «Hațegana» Hațeg, filială «Ardeleana» Petroșani și «Progresul» Iliia. La subscriere se va vărsa 30% din capitalul subscris și câte 5 lei de fiecare acție ca cheltueli de fondare.

Restul de 70% se varsă în timpul fixat de consiliul de administrație, Subscriitorii prin faptul subscrierii recunosc fără nici o rezervă dispozițiunile statutelor și actul constitutiv. Fondatorii își reserva dreptul de a închide subscripția și înainte de termenul fixat dacă vor crede de necesar, precum și dreptul de a face repartiziunea acțiunilor subscrise în caz, când suma subscrisă va depăși capitalul de 250.000 lei.

ELEVELE

primate în „Institutul surorilor de ocrotire“, pe sesiunea 1919—20

1. Ancușa Silvia, Văliug.
2. Babeș Silvia, Ruja.
3. Bădilă Elena, Turnișor.
4. Bircescu Viorica, Lugoj.
5. Blaga Elena, Mercurea.
6. Broșteanu Ana, Reșița.
7. Buda Maria, Budafalău.
8. Bucurenciu Veturia, Arpașul de sus.
9. Buzea Voichița, Milașul-mare.
10. Călborean Eugenia, Boian.
11. Câmpean Susana, Poiana Blenchi.
12. Ciora Ana, Veștem.
13. Ciulean Eugenia, Băbeni.
14. Cohan Ana, Tornea.
15. Colceri Ana, Sibiu.
16. Coleși Sabina, Zernești.
17. Corceșiu Elvira, Indol.
18. Cosma Emilia, Tur.
19. Crista Maria, Dobra.
20. Dâmboiu Valeria, Brașov.
21. Doican Ana, Sebeșul de jos.
22. Dragoman Paraschiva, Țichindeal.
23. Dumbrăvean Gafea, Sâncel.
24. Fecheticiu Victoria, Mediaș.
25. Fels Berta, Sibiu.
26. Fleck Neli, Sibiu.
27. Foltean Salomea, Alba-Iulia.
28. Găescu Emilia, Beliș.
29. Gavrilescu Victoria, Țânțari.
30. Gebauer Marta, Brașov.
31. Gebauer Wilhelmina, Brașov.
32. Gischner Mariana, Brașov.
33. Glaja Cornelia, Hundrubechi.
34. Henegar Ileana, Lancrăm.
35. Hudea Sofia, Hendorf.
36. Ilea Elisabeta, Râșnov.
37. Ioan Ana, Sâncel.
38. Ioncu Maria, Chișineu.
39. Istrate Aurelia, Tanțiu.
40. Izip Rozalia, Sântiona-săsească.
41. Jula Sofia, Var.
42. Kelterman Grete, Sibiu.
43. Kelterman Iosefina, Sibiu.
44. Knall Frieda, Sibiu.
45. Lațcu Elena, Caransebeș.
46. Lupan Cornelia, Chiusbaia.
47. Manciu Silvia, Sibiu.
48. Maniu Elena, Arad.
49. Moldovan Virginia, Vidrașeu.
50. Manta Maria, Gurarâului.
51. Marcu Elena, Șpring.
52. Marin Olimpia, Boroșinul mic.
53. Morariu Aurelia, Juriul de câmpie.
54. Morariu Silvia, Juriul de câmpie.
55. Muntean Maria, Pianul de jos.
56. Neagu Maria, Cinadie.
57. Oana Raveca, Pianul de sus.
58. Oancea Letiția, Dobârca.
59. Olariu Cornelia, Gioagiu de sus.
60. Olteanu Ana, Ludoșul de murăș.
61. Oltean Elena, Veza.
62. Ongyert Clotilda, Bistrița.
63. Oros Maria, Marin.
64. Păcurariu Alexandrina, Mercurea.
65. Pan St. Maria, Cristian.
66. Piso Silvia, Sibiu.
67. Popa Maria, Sibiu.
68. Pop Domnica, Sibiu.
69. Pop Lucreția, Daia-română.
70. Pop Veturia, Tohanul-vechiu.
71. Pop Vilhelmina, Macira.
72. Popoviciu Ana, Solomon.
73. Popoviciu Eugenia, Arad.
74. Popoviciu Maria, Ocna-Sibiului.
75. Rusu Ana, Velcheriu.
76. Rusu Maria, Tur.
77. Sabo Augusta, Tur.
78. Sârbu Ana, Sibiu.
79. Seidel Ana, Dej.
80. Simonis Iosefina, Sibiu.
81. Stănuleț Paraschiva, Săsăuș.
82. Soceneaț Ana, Săcel.
83. Stănescu Silvia, Turda.
84. Suci Maria, Cluj.
85. Teleguțiu Cornelia, Abrud-sat.
86. Theil Gabriela, Sibiu.
87. Vișia Maria, Făgăraș.
88. Wolff Emma, Sibiu.

AVIZ!

Toate elevele «Institutului surorilor de ocrotire» au a se prezenta la internat în strada Mănăstur (Salvarea) Cluj, în ziua de 25 Septembrie a. c.

LISTA OBIECTELOR

ce trebuiesc aduse de Surorile de Ocrotire la intrarea în Internat. **Rufărie (minimum):**

6. cămăși de zi.	6. cărpe de bucătărie.
6. cămăși de noapte.	12. batiste.
6. pantaloni.	12. cărpe albe.
3. braziere (lăibăruțe).	2. capoade.
3. fuste albe.	2. părechi ghete.
6. părechi ciorapi.	1. sac petru rufe.
6. ștergare.	1. țol.
6. servete de masă.	

(275) 2—2

Un tacâm complet: 3 farfurii, 1 farfurie mare de servit mâncarea, 1 ceașcă, 1 sticlă de apă, 2 linguri supă, 2 cuțite, 2 furculițe, 2 lingurițe.

Dr. Iuliu Moldovan m. p.
secretar general.

Nr. 74/1919.

(264) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din Batiz în protopresbiteratul Hunedoara, în sensul ordinului consistorial din 8/21 August a. c. Nr. 5927 Școl., se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt: 400 cor. dela biserică, 200 cor. din fondul cultural, iar restul salariului votat deja dela stat. Cvarțir în natură, lemne de foc și grădină.

Învățătorul ales este îndatorat a conduce copii la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Cererile instruite conform normelor în vigoare se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul arătat, iar concurenții sânt poțitiți a se prezenta înainte de alegere la sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 15/28 August 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Hunedoara.

Dr. Cornel Popescu
protopop adm.

Redactor responsabil: Mateiu Voileanu.

Censurat prin: Sublocot. Bucur.

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl a III-a Zlaști cu filiala Govășdia din prtopresbiteratul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile împreună cu documentele în termenul arătat subsemnatului oficiu și cu prealabila încunoștințare se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, respective celebra și a face cunoștință cu poporul

Hațeg la 14/27 August 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hunedoara în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopop adm.

Nr. 278/protop. 1919.

(262) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Alma protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor reglementare — se vor prezenta în vre-o Duminecă s'au sârbătoare în biserică spre a cânta eventual a celebra și cuvânta.

Mediaș 6/19 August 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mircea
protopop.

(240) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Soporul de câmpie, protopresbiteratul Turda, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat, locuință în natură și porțiune canonică corespunzătoare.

Concurenții vor avea să-și prezenteze cererile concursuale, instruite în ordine, în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral și pe lângă încuviințarea subscrișului se vor putea înfățișa în parohie în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a sluji, predica și a face cunoștință cu poporul.

Turda, 9/22 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiteral ortodox-român în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Iovian Murășanu
protopop.

Nr. 248/1919 prot.

(259) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului a VII-lea de învățător la școala noastră confesională din Saliște se escrie în conf. cu ord. cons. Nr. 1357/1919 Școl. concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele normate prin lege.

Dela concurenți se cere desteritate muzicală și destoinicie de a conduce corul Reuniunii de cântări din loc.

Petenții își vor înainta cererile de cocurs în termenul fixat subsemnatului oficiu protopesc.

Săliște, 30 August 1919.

Dr. Dumitru Borcia
conduc. oficiului protopopes.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.